

Pe pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „
četrt : 6 „ 50
mesec : 2 „ 20

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „
četrt : 5 „
mesec : 1 „ 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 24.

V Ljubljani, v četrtek 30. januarija 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. februarjem se pričinja nova na-
ročba, na katero uljudno vabimo p. n.
občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v
upravnistvu:

Vse leto 20 kron. | Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na
mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naroč-
nine se ne ozira.

Upravnistvo „Slovenca“.

Dunaj in Peterburg.

Ruski podpolkovnik Bellegarde je ne-
davno prinesel prestolonasledniku nadvoj-
vodi Frančišku Ferdinandu znake ruskega
generala. Prestolonaslednik odpotuje dne
5. svedčana v Peterburg, da se carju pred-
stavi kot ruski general, ter ostane več dni
na ruskem dvoru. Sam na sebi bi ta do-
godek ne dajal povoda političnim razmo-
trivanjem, danes pa je velike politične važ-
nosti. Celó vladna glasila dostavljajo, da
bode obisk nadvojvode Frančiška Ferdinanda
iznova potrdil prijateljske razmere mej Du-
najem in Peterburgom. Dogodek pa dobi
večji pomen in vzbuja širšo pozornost, ako
motrimo današnjo mejnarodno politiko.

Mejnarodne politične razmere so danes
jako meglene. Sivi oblaki se podé na poli-
tičnem ebzoru, ki navadnim ljudem zakri-
vajo pogled v daljavo. Zadnji govori v nem-
škem, angleškem in francoskem parlamentu
so ustvarili jako soparno ozračje, da se rado-
vedni časnikaški težaki zvedavo ozirajo na
vse strani, odkod bi utegnili pretiti nevar-

nost evropskemu ravnotežju in miru. Ali še
držé stebri evropskega ravnotežja? Kdo kali
mir? Ali je trodržavna zveza osigurana tudi
za bodočnost ali se pripravlja nova konstel-
lacija? To so resna vprašanja, ker se ne
rešujejo vedno pri zeleni mizi, ampak tudi
s topovi.

Nemški kancelar grof Bülow je v zna-
nem svojem govoru v nemškem državnem
zboru obrnil svojo ost tudi proti Avstriji,
ko je tako prezirljivo govoril o trodržavni
zvezi. Pokazal se je pravega učenca kneza
Bismarcka, ki je opetovano naglašal, da se
nemški narod ne boji nikogar, razun Boga.
Nemčija danes po mnenju grofa Bülowa ne
potrebuje trodržavne zveze in brez strahu
dovoli svojim zaveznikom extra-ture. Mo-
derna dama se temu ne čudi, toda natančen
soprog pač resneje sodi, ako mu soproga
pleše extra-ture brez dovoljenja in še da-
rove sprejema od galantnega plesavca.

Francoski minister Delcassé je Italiji
ponudil Tripolis in obljubil tudi Albanijo,
ako se z njim zavrti po političnem parketu.
In Italija je precej moderna dama, da opra-
vičeno dvomimo, je li dobila dovoljenje za
extra turo od gospoda Bülowa.

Kako so se repenčili nemški nacionalci
širom nemških poljan, ko je svoj čas dr.
Kramar trodržavno zvezo primerjal razgla-
šenemu klavirju. Pravijo tudi, da je nemški
poslanik na Dunaju knez Eulenburg grofu
Thunu izpodmaknil ministerski stol, ker se
je kot avstrijski minister potegnil v zbor-
nici za avstrijske državljane v Prusiji. Ko-
liko vrišča je bilo v pruski zbornici, ker so
gališki Poljaki izrazili svoje simpatije so-
bratom v Vrešenu. Da, to je bilo vse v
redu, saj je bilo na slavo in čast nemškega
imena. A gorje Slovanu, ki bi se drznil le
misliti o minljivosti prusko-avstrijskega po-
bratimstva. A danes, ko se je z Bismarcko-
vega sedeža proglasila razdružljivost poli-
tičnega zakona, so prusaški krogi pijani ve-
selja, da Nemčija ne potrebuje zaslombe
drugod. Dobro, mi Avstrijci smo skromne
duše in se nikomur ne vsiljujemo. Mislimo
pa, da nismo še zadnji na božjem svetu.

Zvesto smo izvrševali zvezo z Nemčijo. Ni
nam bila simpatična, navzlic temu smo pla-
čevali danj v političnem in gospodarskem
oziru. Ako pa grof Bülow meni, da nas ne
potrebuje, potem tudi mi ne potrebujemo
jeroba. Ako grof Bülow zajaše svojega ko-
nja, potem smemo tudi mi izbirati prijatelje
in zaveznike. Z Rusijo ni Avstrija nikdar
križala meča. Za časa Napoleona I. je pač
bila Avstrija prisiljena, da mu je z armado
priskočila na pomoč. In l. 1848 je Rusija s
svojo vojsko nesebično Avstriji pomagala iz
velike zadrege, česar bi brez vapeha iskali
v pruski zgodovini. Politične in zemljepisne
razmere silijo Avstrijo, da z Rusijo vzdržuje
najboljše odošaje. Vzajemnost mej drža-
vami, ki so v ožji dotiki, se uravnava sama
po sebi. Avstrija in Rusija imata skupne
koristi na Balkanu. In ravno na Balkanu je
zopet vse v največjem neredu. Bolgari so
v finančni krizi, v Srbiji je na dnevnem
redu vprašanje prestolonasledstva, v Alba-
niji se pripravljajo resni dogodki.

Aprila meseca 1897 je naš modri vladar
osebno v Peterburgu obnovil prijateljske
vezi z ruskim carjem ter sklenil dogovor
glede balkanskih držav. Ta dogovor pa je
bil le začetek jasnejših določil, ki so po-
trebna z ozirom na novo konstelacijo. Okt.
meseca minolega leta je bil ruski veliki
knez Mihajl Nikolajevič v Budimpešti gost
našega cesarja. Pri tej priliki so bili gotovo
važni mejnarodni dogovori. In zato sodimo,
da tudi obisk avstrijskega prestolonasled-
nika ne bode le gola formalnost. Zato z
veseljem pozdravljamo ta dogodek, želeč,
da utrdi trajno prijateljstvo kot podlago
nerazrušni zvezi.

Solstvo v budgetnem odseku.

Avstrijski mali parlament je v včeraj-
šnji seji pričel razpravo o »solstvu«, najbolj
pereči točki celega proračuna, ker se v za-
devi solstva pojavlja največje nasprotstvo
mej slovanskimi in nemškimi strankami, ki
ne privoščijo Slovanom niti najnižjih sol.
Razprava, oziroma pogajanja mej strankami
ter vlado se vrše večinoma izvan proračun-

skega odseka, a kakor se sedaj kaže, ne
bodo izpadla v prilog Slovanom. Vlada ima
večji strah pred Nemci in se ne upa postaviti
po robu nemškim zahtevam, toda vara se
zelo, če misli, da bo tako postopanje po-
spešilo delo v odseku in potem v plenumu.
Preporne točke so posebno celjska nižja
gimnazija ter oni v Opavi in Tešinu. Če
vlada ustreže zahtevi Nemcev glede teh za-
vodov, naj bo uverjena, da zadene ob naj-
hujši odpor Slovanov. Da bi ti le bili edini
v odločilnem trenutku!

V včerajšnji seji je najprej poslanec
Robič konstatiral, da vladi ni hotel oči-
tati, ker je predložila v potrdjenje od dežel-
nega zbora štajerskega sklenjeni zakon o
preosnovi učiteljskih plač, njegove besede
so veljale veliko bolj vladajoči stranki v
štajerskem deželnem zboru. Zakon pa vsled
tega ne bo prav nič boljši, če ga zagovarja
posl. dr. Derschatta. Govornik je prepričan,
da bi bil zakon mnogo boljši in pravičnej,
če bi ga bil izdelal posl. Derschatta.

Poslanec Herold je pozival vlado, naj
že vendar potrebno ukrene, da se prizna
pravica javnosti dunajski Komenskega šoli
in da sploh boljše ustreza zahtevam češkega
prebivalstva na Dunaju na šol. polju.

Za poslancem Hofmann-Wellenhofom je
govoril obširno poslanec Povše. Slikal je
skrajno žalostne razmere v Trstu in na
Primorskem sploh ter na Ko-
roškem. Pozival je vlado, posebno na-
učno upravo, naj vendar že pripomore pra-
vici od veljave ter pomaga slovanskemu
rodu na jugu, da pride do svojih sol.

Poslanec Lemisch je po svoje »pri-
poročal«
zahteve koroških Slovencev ter po-
sebno pozival vlado, naj učiteljsku v uršu-
linskem samostanu v Celovcu ne prizna
pravice javnosti.

Glasovi o Goessovi napitnici.

Z vsebino nagovora tržaškega namest-
nika grofa Goessa na nemškega princa peča
se poleg slovenskega zelo intenzivno tudi
ostalo slovansko časopisje. Praška »Poli-
tik«
je minuli petek objavila daljšo kritiko

LISTEK.

Jetnik.

Spisal Josip Knaflič.
(Konec.)

»Zakaj, draga gospoda? Glejte, to je,
kar je najstarejši... Mi vzroka ne vemo,
oni pa ga ne bo nikdar izpovedal, in naj
bi ga makar pekli na ražnju. Takšen človek
je! »Pošten ni bil«, tako pravi o njem, ka-
terege je ubil, »in Bog nebeški mu bodi
milostljiv!«
Več ni spraviti iz njega. Seljaki
pa si pripovedujejo, da je prišel k njemu,
Vuku Vukoviču, kraljevi ukaz iz starega
Beograda in ga pozval, da ide čuvat kralja
svojega in slavno trdnjavo Srbov za dolge
mesece, ker je taka čast in dolžnost njegova.
In odpravil se je Vuk Vukovič, svojega
brata pa prosil: Brate moj, čuvaj mi dom,
ženo in blago, dokler se ne vrnem; mili
Bog te bode blagoslovil za to, in jaz ne
pozabim tvoje dobrote. In brat je zvesto
obljubil, kar je prosil brat. Čez mesece pa
se je povrnil Vuk Vukovič. Prišel je v tihi
noči in pred kočo bratovo, kateri je spal.
Pa ga je vzbudil in ko je stopil na prag,
mu je rekel: Hvala ti, brate moj, za tvojo
dobroto. Bil sem na svojem domu in sem
videl, kako dobro si skrbel za mojo kočo,

za moje polje in čredo mojo. Hvala ti zato!
Ali pošten nisi bil, brate, Bog milostni ti
odpusti, pošten nisi bil, brate moj!

Tako je s silnim glasom govoril Vuk
Vukovič svojemu bratu, da se je čulo v
koče sosedov, poslušajočih v grozi, in ustrelil
nanj iz samokresa. Zadel ga je v sredo čela.
In kaj mislita, gospoda draga, da so tova-
riši-seljaki prokleli morilca ali ga morda
zgrabili in izročili pravični sodbi? Nič
vsega. Pač so žalovali, ali vprašali in sodili
morilca niso; ker bili so prepričani, da je
Vuk Vukovič pravično in po pravici sodil
nesrečnega brata. In pripovedovali so si o
tem kakor o junaštvu in vrlem činu, ker ti
ljudje so vsi enake misli... dokler nismo
zvedeli uboj mi, kateri smo zakon in re-
snična pravica. Tedaj smo se po noči pri-
plazili k Vuku in ga uklenili. Sedaj ga čaka
smrt ali težka ječa za celo življenje — ža-
lostna mu majka! Najhuje zanj je, ker neče
izdati, zakaj je ubijal... »

»In žena — ona gre z njim?«

»Ne, zapusti ga. Sedela bo pred ječo,
dokler se ne uteši ali ne umrje... Čudni
ljudje to!«

Orožnik si je našel drugo cigareto in
se zamislil...

Nekdo me je prijel za rokav. Gospod,
ki je preje tako ugodno sodil o jetniku, mi

je zašepetal na uho, dočim je zadovoljen
usmev pobežal čez njegov mirni in resni
obraz:

»Ta tukaj ne ve, ali jaz vem, kar je
njemu zagonetka... Ki je sedaj mrtev,
je grešil zoper deveto zapoved, in oni - le,
da ne osramoti časti svoje žene pred ljudmi,
in da ostane neomadeževano njegovo in bra-
tovo ime, — molči. Kakšen heroizem, kaka
plemenitost moža! In kaka ljubezen, kaka
zvestoba žene!«

Prikimal sem mu, ker sem isto mislil;
potem sva molčala oba, kakor je na orož-
nikovo povest molčala vsa družba, prevzeta
in v misli zatopljena.

Jetnik je stal še vedno nepremično ob
stebri ladije, upirajoč motni pogled tja v
daljavo, ki je bolj in bolj zagrinjala se s si-
vimimi, mrzlimi meglami... in žena se mu
je grudila na tla v svoji bridkosti.

Valovje Dunava je kipelo, in na brodu
ladije je pel slepi starec - guslar z visokim,
tresočim glasom:

Sini moji so sokoli,
moje hčere golobice...

Cesto moram misliti na uklenjenega ju-
naka in na plakajočo ženo ob njegovih no-
gah, ko je donela pesem guslarjeva, in so
večerne megle vstajale iz Dunava.

Enako sta se pisala,

K nekemu zlatarju na Dunaju je pridra-
drala elegantna kočija, iz katere je stopil
gospod v srednjih letih ter se podal v pro-
dajalno. Gospod, kateremu se je takoj vi-
delo, da je bil častnik, je nosil desno roko
na pentlji in se s trudom opiral na palico.
Tujec je naročil srebrno namizno posodo za
čaj, vredno več sto kron. Dragotinar je pred-
ložil več načrtov, dogovorila sta se o obliki
in slednjič tudi o ceni. Ker je bilo naročilo
precej veliko, izprosil si je zlatar primeren
zadavek, katerega je izplačal tujec z največ-
jim veseljem. V vozu sedeč pokliče še en-
krat zlatarja in pravi:

»Na najvažnejše sem pozabil. Vsaki ko-
mad naj ima imenoznak moje gospe in na
stojalu ali sploh na kakem očitnem kraju naj
stoji moje polno ime.

Zlatar je bil seveda zadovoljen, tujec je
posegel po listnico in mu izročil svojo po-
setnico.

Dragotinar se je nasmehnil. »Midva se
enako piševa,« pravi, »tudi jaz se zovem
Karol Müller.«

»Vedel sem,« odvrne tujec prijazno, »in
ravno to je tudi vzrok, da sem vam zaupal
naročilo, ki je že dolgo vroča želja moje
gospe.«

o tej, vse Slovane žaleči napitnici, v kateri dokazuje mej drugim Italijanom, da se bodo kmalu prepričali, kako neodkritosrčna je prijaznost Nemcev, ki samo radi tega goje prijateljstvo z Italijani, da z njih pomočjo germanizirajo Slovane a obenem tudi Italijane. V nedeljski številki pa posvečuje ta list tržaški zadevi cel uvodnik, v katerem se vsestransko naglašja in dokazuje, da je imela napitnica povsem pojav germanizatoričnega zistema.

Sedaj se je oglašil tudi »Agr. Tagblatt«. Tudi ta list se peča z zadevo v daljšem uvodniku, v katerem piše mej drugim: »Namestnik je govoril sicer o Trstu kakor avstrijski obali, ali ako se uresničijo njegove želje glede odnošajev med Avstrijo in Nemčijo in se ti odnošaji zasnujejo tako, kakor on želi, potem bi bila pot uglašena političnemu gospodstvu Nemčije v Trstu. Avstrijska monarhija sicer ne podari Trsta Nemčiji, ali po politiki, ki jo avstrijska vlada naznanja na usta namestnikova, bi Trst dejansko prišel v sfero interesov Nemčije in bi bil spremenjen v fevdalno mesto nemške države. Po povečanih trgovskih odnošajih Nemčije bi se uresničila pangermanska stremljenja v Trstu in v Orijentu. Zato se nam v govoru namestnikovem apostrofiranje velikih nalog nemške vojne mornarice glede Trsta zdi, če ne drugega, vsaj jako čudno. Mi ne umejemo, kaka naloga bi mogla nemško vojno mornarico dovesti v Trst. Če bi nemški princ prišel v Trst v izpolnjevanju te naloge, bi Trst nehal biti avstrijsko pristanišče. Politika, ki je v napitnici prišla do izraza, vede ali ne vede, namenoma ali ne namenoma, je pangermanska politika. Avstrija se s tem sama podaje v objem Nemčije. Italijani so po sovrastvu do Slovencev prezaslepljeni, da bi sprevideli to. In vendar bo možno le s pomočjo Slovencev braniti Trst pred pangermanskimi stremljenji! Zato imajo Slovenci prav, ako opozarjajo na nevarnost, ki je v napitnici prišla do izraza.«

Premirje v Južni Afriki.

Če smemo soditi po raznih časniških poročilih in izjavah raznih državnikov, bi se res dalo sklepati, da se mej Buri in Angleži sklene premirje, predno bo kralj Edvard krognan za angleškega kralja. Angleška vlada sicer izjavlja, da doslej še ni prejela od avtoritativne burske strani nikakega mirovnega pogoja, pač pa ni utajila, da ji je od strani nizozemske vlade došel neki spis v tej zadevi. O vsebini tega pisanja vlada ničesar ne izda, a da se mu ne more odrekati vsaka važnost, se razvidi iz tega, ker je za jutri sklican angleški ministerski svet, ki se bo pečal z nadaljnimi pojasnili nizozemske vlade in eventualno došlimi predlogi burskih vo-

diteljev. Nekaj mora torej vsekako tičati za tem, čeravno ve dunajska židinja poročati, da nizozemska vlada ni ponudila svojega posredovanja.

Poročilih iz Bruslja je nizozemska vlada na prošnjo dr. Leydsa v svojem dopisu samo vprašala, pod kakimi pogoji in če sploh bi bili Angleži voljni pričeti mirovna pogajanja.

Za slučaj, da bodo angleški pogoji kolikaj ugodni, bodo burski voditelji, glasi se dalje, radi odstopili od svoje zahteve po popolni neodvisnosti. Če je tudi Krüger s tem zadovoljen, seveda ni znano.

Nizozemski minister Kuyper v zbornici na tozadevno vprašanje ni hotel dati nikakega pojasnila, dokler ne dojde odgovor londonske vlade. Ta mož je bil, kakor znano, tudi sam v Londonu ter je konferiral z Roseberyjem in po njem s kraljem Edvardom.

Nizozemci dalje tudi izražajo željo, naj bi Anglija stopila v direkten razgovor z nekaterimi burskimi voditelji, posebno s Steinhilfom in Schalk-Burgherjem, ki najbolj poznata sedanji položaj na bojišču.

Iz brzojavk.

Nadvojvoda Fran Ferdinand na Ruskem. K potovanju avstrijskega prestolonaslednika v Petrograd pišejo »Novosti«, da bode to potovanje velike važnosti za obe državi z ozirom na razmere na Balkanu, in povdarjajo, da je treba z ozirom na trgovsko politiko Nemčije ožje zveze Rusije in Avstrije na tem polju. Tudi drugi ruski listi pozdravljajo prihod nadvojvode Frana Ferdinanda in žele, da bi se Rusija in Avstrija bolj zblížali. — Kardinal Parochi je nevarno obolel. — Skrbi kralja Aleksandra. Kralj Aleksander je pregovoril Pasića, da se je le-ta podal v Petrograd k ruskemu carju. Kralj Aleksander čuti nemilo sapo iz Petrograda. — Obljuba nemškega kancelerja. Drž. tajnik Posadowski je v nemškem državnem zboru izjavil, da bode skušal na cerkvenem polju neenakosti, ki so na škodo katoliškim vernikom, odstraniti. — Univerza v Rimu se je predčuranjim zopet otvorila. Sedaj vlada na vseučilišču mir. — Ministerska kriza se pripravlja na Španskem. Vladajoča stranka ni več edina. — Garibaldiju postavijo v Parizu spomenik. — Vodna dela na Francoskem. Komora je s 491 glasovi proti 48 odobrila zak. osnovo o gradnji kanalov in izboljšanju luk. Med kanali se nahaja oni iz Biskajskega zaliva v Sredozemsko morje. — Iz Halifaxa se poroča, da so v Južno Afriko odpotovali trije eskadroni konjenikov z enim bojnim lazaretom. — Mladoturki, ki jim ni všeč sedanja vlada na Turškem, in ki bi radi vse prebrnili doma, so hoteli pod vodstvom Damad-Mahmeda imeti v Parizu svoj shod. Francoska policija, katera gre

Turkom rada na roko, je prepovedala Mladoturkom na shod. Zdaj so sklenili, da se bo vršil njihov shod v Londonu. — Avstrijski nadvojvoda na praških Hradčanih. Nadvojvoda Avgust bode stalno prebival na praških Hradčanih. — Nemška mornarica se pomnoži. Dotični odlok na državni mornariški urad je že izšel. Nekateri listi so dobili ta odlok v roke. Vladni listi pravijo, da je nek izdajalec izdal listom ta odlok. Uvedla se bo preiskava. — Crnogorski prestolonaslednik Danilo je s svojo soprogo prišel v Rim. — Iz srbske skupščine. V skupščini pride danes v razpravo predlog poslanca Stanajevića, po katerem naj se stroški procesa radi atentata proti kralju Milanu, katere imajo plačati dotični obsojenci, odpuste istim in naj obremene drž. blagajno. — Velik vihar v Ogerski zbornici je bil včeraj. Ogerski Sas Lindner je izjavil, da ne pripozna suprema-cije Mažarov. Mažari so sicer v večini, a zato nimajo pravice zatirati drugih narodov. Mažari so na te resnične besede na vso moč besneli in Lindner je bil poklican k »redu«. — Konji za Afriko. Sedaj ukrcujejo v Reki trije angleški parobrodi konje za Južno Afriko: »Scillians«, »Amerika« in »Hortilino«. — Na Filipinih narašča moč ustašev. Mnogo vlakov z ameriškimi vojaki so ustaši vrgli s tira. Najhujša je ustaja na otoku Luzon. O pacifikaciji še ni govora. Ameriška vlada bode morala svojo vojno moč znatno pomnožiti, ako bode hotela otoke okupirati.

Književnost in umetnost.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Za Mohorjevo družbo sta pač zimski in jesenski čas najbolj imenitna, ker oba sta ji čas žetve. V zimskih mesecih sprejema družba svoje ude in njih letne doneske, in čim več jih je, tem večje je tudi njeno veselje. Jeseni pa družba svojim udom pošilja novo duševno hrano, šestero lepih knjig. Če gre torej vse po sreči, veseli se najprej družba družbenikov, pozneje pa družbeniki družbe!

Naj bi nam tudi letošnje leto prineslo prav veliko takega medsebojnega veselja! Zato pa se obračamo do dragih rojakov z zopetno prošnjo: Pridružite se naši res vseslovenski družbi, da se nas zbere zopet prav častno število pod varstvom naših varuhov, svetega Mohorja in Fortunata! Vsak Slovenec, vsaka Slovenka stej si v sveto dolžnost, da je sam ud Mohorjeve družbe, in da ji s prijaznim opominom in vabilom pridobi še novih udov! — Posebno prosimo čestite naše poverjenike, da ob vsaki ugodni priliki, v cerkvi kakor zunaj nje, zopet zastavijo svojo zgovorno besedo za našo družbo, in tako čim več svojih vernikov privabijo k nji. Na potrebo, veliki pomen in mnoge koristi družbe sv. Mohorja in njenih knjig nam na tem mestu pač ni treba znova opozarjati. Naznanjamo samo, da družba svojim udom letos poda sledeči književni dar:

1. Zgodbe sv. pisma. 9. snopič. Za dr. Lampetom nadaljuje dr. J. Ev. K. r. k. — Celotnih »Zgodb sv. pisma« — te »knjige vseh knjig«, bi pač ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši! S tem snopičem končajo zgodbe stare zaveze. Obsega ta del prekrasne in krepke nauke iz knjige Jezusa Siraha in Modrosti ter makabejski knjigi. — Naj nam baš »Zgodbe« ohranijo stare ude, da dobe celotno knjigo v roke.

2. Slava Gospodu! Molitvenik. — Mnogokrat se nam je izrekla želja, naj izda Mohorjeva družba molitvenik s prav razločnim in velikim tiskom. Ustregli smo tej želji in letos podamo Mohorjanom molitvenik, s katerim bodo gotovo zadovoljni. Orke so velike, tisk lep in papir trden, da mora zadovoljiti vsakogar! Slovenci! Za 2 kroni dobite lep molitvenik, ki bi sam pri knjigo-tržcih stal toliko ali še več, povrh pa še pet drugih knjig! Sezite po takem daru in zato ne zamudite, pristopiti družbi! — Molitvenik »Slava Gospodu« se bo dobival tudi vezan, in sicer: v platnu z rdečo obrezo po 60 vin. (30 krajcarjev), v usnju z zlato obrezo po 1 krono 20 vin. (60 kr.). — Cenjene ude prosimo, da naročijo s samote in ne drugih vezav, da se delo v knjigovoznici in pri razpošiljanju preveč ne obtežkoči.

3. Poljedelstvo. II. del. Posebno poljedelstvo. Spisal Viljem Rohrmann. — Obsega nauke, kako treba paziti na gnoj, semena razne rastline, imenitne za poljedelca. Knjiga se ozira na naše domače razmere in slovenski poljedelci naj nikar ne zamudé, omisliti si jo!

4. Zimski večeri. Za odraslo mladino spisal profesor Jož. Stritar. — Ta pisatelj je dobro znan našim bralcem že po prejšnjih knjigah »Pod lipo« in »Jagode«. V tej knjigi je zbral zopet lep šopek pesmij, »drobnice«, t. j. zabnih izrekov, mičnih basnij, prizorov, povestitv itd. — sploh blaga, ki je pripravno zlasti ob zimskih večerih kratkočasiti mlado in staro.

5. Veliki trgovec. Spisal je to zanimivo povest Engelbert Gangl in izide kot 54. zvezek »Slovenskih Večernic«. — S to knjigo ustrežemo tolikokrat izrečeni želji po daljših povestih.

6. Koledar za leto 1903. — Koledarja potrebuje pač vsakdo; tako primerne in združenega z drugimi knjigami na Slovenskem ne dobiš. Tajnik se bo potrudil, da bo vsebina kolikor mogoče raznovrstna in vabljiva.

Tak je naš književni dar; koristno se druži s prijetnim, pouk z zabavo, in vsak ud najde v knjigah »svoj del«, nekaj, kar ga posebno mika in vleče! Slovenci, na Vas je, da naše knjige romajo v čim največjem številu med naš narod, da se naša družba razširi povsod! — Gospode poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztrešena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. Nabiralno pole z denarjem naj se odboru dopošiljajo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (dve kroni) dodati še 40 vinarjev za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: »Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!«

V Celovcu, dne 28. prosinca 1902.

Odbor.

Dopisi.

Iz Dobrepolj, dne 29. prosinca. (Vendar!) Govori se, da so občinske volitve na Vidmu, ki so se vršile dne 12. svečana lanskega leta, razveljavljene. Vsa stvar je čitateljem »Slovenca« precej znana, zato je nam ni treba ponavljati. To pa rečemo: Prepreno! Ladija, katero je krmari Strahov Francelj, se potaplja, ako se je visoki vladi jo zdelo vredno še nekaj časa vzdržati na vodah, da se je lahko vsakdo nagledal, je njena stvar — sicer uganka za nas, — a stvar volivcev bo, da to razbito ladijo treščijo še enkrat ob pečino, da zgine z našega površja z vsemi tistimi, ki so se zaupali liberalnemu vodstvu. — Značilno je, koliko časa se je odlašalo z razveljavljanjem ali potrditvijo volitve. Tehtnega vzroka ni bilo nobenega za razveljavljanje, a razveljaviti so se menda morale, zato je iskala visoka vlada vzrokov in končno našla — dlako v jajcu, — pa volitve razveljavila. Tudi za ta čin previdnosti smo ji hvaležni! Ako bi tudi tega koraka ne bila storila, bi morali mi še čakati, kakor smo doslej že jedno leto, pa gledati, kako se stvari končno razvijo, pa molčati seveda, kakor se spodobi tistim, ki nimajo besede. — Na ljubo našim nasprotnikom so se volitve razveljavile, toda mar menite, da se vesele novih volitev? Mi dvomimo. V tem času so doživeli marsikaj, kar jim jemlje sleherno upanje, in njihovi grebeni, nekaj tako lepi in rudeči, so jim pozebli. Nekdaj so šteli nekaj, takrat še, ko so ljudi lahko strahovali, a danes so brez sleherne moči, pa samo še modrujejo in beró »Narod«. Danes nočemo pisati, kako so nam zapovedovali toliko let, a povedali pa bomo, da ne bode kdo mislil, da smo mi samo zato proti njim, ker so liberalci. Mi imamo še druge važne vzroke nasprotovati našim gospodarjem. Sedaj pa, ko je visoka vlada se vendar toliko zganila, pa dejala: Volite še enkrat, jo prosimo še to: Bodi nam pravična! Na ljubo našim nasprotnikom so se toliko časa odlašalo z odlokom razveljavljanja, na ljubo nam naj se pa vsaj sedaj volitve hitro razpišejo, da bo sedanjih nenormalnih razmer skoraj konec.

Izpred sodišča.

Goška afera št. 2. Obtožena, da sta zasramovala pogreb liberalnega goškega župana Žgurja, sedita na zatožni klopi posestnik Janez Jerončič z Goč in njegova mati Barbara Jerončič. Dve priči nastopata proti njima. Liberalni obč. svetnik Jer. Zorž s Slapa opisuje, da so se gruča ljudi pri pogrebu »posmehovale«, da so kričali nekateri »živio«, da je počil strel, a vprašan, kdo je to bil, zmaje z rameni. V tej svoji »stimung« je Zorž videl pri hiši Jerončičevih drog, na njem pa staro cunjio in »skrpeta«. Štiriletni sinček Jerončičev je povedal 12letni »liberalni« Mariji Vidrih, da so to razobesili »naš tatar«, kakor pravi Marija Vidrih. Ob-

Gospoda sta se ločila najbolje volje. Tu pa tam je prišel tujec, ki se je dal ogovarjati »gospod polkovnik«, da povpraša, kako delo napreduje; čez nekaj tednov ste bili gotovi obe konvi in podstav, čaše so bile še v delu.

Polkovnik je nosil roko še zmiraj v pentlji. Zlatarju je pripovedoval, da je na neki ježi padel s konja, kar ga je tudi napotilo, da je vzel odpustnico; roko bo mogel neki težko kedaj rabiti. Zlatar mu je izrazil svoje pomilovanje, zlasti ker je bil gošpod valed tega dogodka prisiljen, odpovedati se sijajni karijeri. Kakor se je zdelo, je moral biti umirovljeni polkovnik jako bogat, ker le zelo premožen mož si je mogel dovoliti tako darilo, kakor je bilo ono srebrne namizne posode.

Izgotovljeni komadi so polkovniku izvanredno ugajali. Konvi si je ogledaval od vseh strani ter izrekel željo, da bi jih vzel takoj s seboj.

»Prosim«, pristavi, ko je videl, da zlatar ni bil nič kaj zadovoljen, »konvi in podstav bom takoj plačal, povejte mi le, koliko stanejo«.

Dragotinar je imenoval ceno več sto kron. Na tako svoto ni bil naročnik pripravljen. Vzame torej iz listnice svojo posetnico in naprosi trgovca, naj bo tako priazen in po njegovem narekovanju napiše nekaj vrstic, ker mu je z bolno roko nemogoče to na-

rediti. Zlatar, takoj pripravljen, vzame pero in piše: »Ijuba žena! Da sklenem neko kupčijo, potrebujem takoj 2000 kron; pošlji mi jih po postreščku, ki je pismo prinesel. Karol«.

Ko se je to zgodilo, si je izprosil zavitek ter vprašal, ali pozna zlatar kakega zanesljivega postreščka, ki bi mu smel denar brez skrbi zaupati.

»Da«, odgovori dragotinar, »stari Krakovec, ki stoji tam le na oglu, oskrbuje že več let moja naročila, njegovi poštenosti smete zaupati«.

Polkovnik se je poslovil in oddal pismo postreščku. Zlatar pa je zastoj čakal, kdaj se bo vrnil naročnik, in ko se je zvečer iz prodajalnice podal v svoje stanovanje v Währingu, je bilo prvo, kar mu je žena spomnila, da mu je poslala zahtevanih 2000 kron.

»Kakih 2000 kron?« vpraša trgovec.

»Onih, po katere si pisale«.

»Jaz nisem pisal po denar«.

»Tako? Tu je vendar tvoja posetnica, to tvoja pisava in zavitek s tvojo tvrdko! Denar sem dala staremu Krakovcu, kakor sem že večkrat storila«.

Opeharjenemu zlatarju se je — prepozno — zjasnilo; umirovljeni polkovnik Karol Müller, s katerim sta se enako pisala, je vzel med potjo od postreščka denar ter brez vsakega sledu izginil.

tožena Barbara Jerončič pravi, da je res ona dala star predpasnik na drog in predpasnik pritrdila s škrpetom, da bi se deček z njim igral. Deček je videl po vasi črne zastave in jo je, kakor že večkrat, tudi to pot prosil za zastavo, katero mu je naredila. Potem se za dečka in njegov drog ni dalje brigala. Janez Jerončič izpove, da ga še doma takrat ni bilo. Pozneje je slišal samo o tem pripovedovati. Priči potrdita, da je bila takrat megla in dež in da je Jerončičeva hiša mnogo korakov proč od pota, po katerem je šel pogreb. »Zastava« — drog debel kot svečnik — je bila pristavljena tako, da jo je lahko v tak položaj postavil vsak otrok. Zagovornik obtožencev g. dr. Brejce je povdarjal, da se morata pač oba obtoženca oprostiti, ker se jima ni nič dokazalo, kajti nikakor se ni dognalo, kakor trdi obtožnica, da bi obtožena sporazumno napravila in razbesila zastavo. Ako se pogleda material, se mora pač čuditi, da se je obtožba sploh vložila. Kar pravi 4letni deček, katerega niti pred seboj nimamo, 12letni deklici, pač ni verodostojno, vsaj je znano, da otroci za vse naredbe odgovornega »ata«, in morda doživimo kedaj celo, da bo drž. pravdnistvo obtožbo opiralo na dojenčke. O stvarih, katere je pripovedoval Žorž, je dognano, da Jerončič niti pri pogrebu ni bil, torej naj se o stvarih, katere se ni stavilo pod obtožbo, molči. Sodišče je sklenilo, da se o ravnanju preloži, da se zasliši gosp. Polenšek, ki je sestavil z Jerončičem prvi zapisnik, posestnik Dolenc in 4letni sinček Jerončičev.

Nasledki »plaumontoga«. »Skozi magistrat naj se prepičajo, da se nisem bil nikdar obojena«, dejal je sodnikom oženjeni krojač Jože Bukovnik, stanujoč v Heronovih ulicah, s katerega bojevitostjo je imelo večeraj priliko pečati se dež. sodišče. Jože Bukovnik je bil jezen na Rudolfa Koleča, ker je Koleča nad njegovim stanovanjem »igral harmonike in z drugimi plesal«. Bilo je nekega »lepega plaumontoga«, ko je Bukovnik spil po Ljubljani 6 »trakljev šnopsa«, za 20 kr. ruma in pol litra rumene vina. Končno je vender prišel domov. Žena je imela »šorf na denar«. »Denar sem!« mu je dejala. In Koleča je ponižno razložil po mizi nekaj kronic. Sodnik: »Vi pravite, da ste bili pijani, kako pa veste, da ste to storili«. Bukovnik: »Tolk vem, kakor kedaj bom umrl. Drugi so mi povedali, da sem tako storil, pa če bi bil še tako pijan, denar bi vedno ven izvelel«. Žena ga je pričela prositi, naj da za pol litra. V Bukovniku se je vzbudila zopet želja za »krokane« in udal se je svoje žene želji, češ: »Pojdem pa sam!«. A vrata so se mu zaklenila pred nosom. Bojevitega krojača pa je to razjezilo, vzel je škarje in s škarjami je pričel odpirati vrata. Jeza njegova je tembolj naraščala, ker se je spomnil, da ga je žena isti dan prišla iskat v gostilno k Carmanu in upila nanj: »Ti krevlja, boš ves denar zapravil«. »Proč, proč«, donelo mu je v duši in žena mu je končno morala odpreti vrata, da ni zlomil škarij. S škarjami se je podal krojač v jasno ponedeljsko noč, tedaj pa mu je prišel na pot — Koleča. Kakor bi harmonike zaškrpale, tako je Bukovniku začumelo po ušesih. — Planil je pred Kolečo in mu — zasadi škarje v roko. »Sladko je maščevanje«, mislil si je Bukovnik ter se ponosno podal — spat. Včeraj se je čulo, da so zlobni ljudje pripovedovali, da je Bukovnik čakal Kolečo že s sekuro, pa da je s sekuro v roki zaspal. Toda ta vest se ni potrdila. Preden se je sodni dvor šel posvetovati o Bukovnikovi kazni, je Bukovnik napel še zadnje sile, da se oprosti. »Gospodje«, — je dejal —, »falelo sem naredil, a advent je bil, in ni se gepirala harmonika in ples«. Sodni dvor je obsodil Bukovnika v tritedenski zapor, Koleči bode moral dati 10 kron za bolečine in sodnik mu je rekel, naj neha biti »star pijanec in naj pusti šnops«. Pot na Žabjak bode Bukovniku lahka, ker stanuje vis-a-vis Žabjeka.

Pa bo le šel v Ameriko. Jožef Kastelic, miz. vajenec iz Repš, fara Lipoglav, je hotel iti v Ameriko, da bi ondi prišel »malo bolj napreje«. Okrajno glavarstvo je mladoletnemu fantu naredilo »pos«, veljaven za pot v Ameriko, a kljub temu so fanta prijeli. Ker bo fant do svojega nabora lahko prišel »nazaj« (?) ga je dež. sodišče na podlagi »posa« moralo oprostiti. Fant je dobil »pos« nazaj in v kratkem ga vidi svobodna Amerika.

Magazin pod grmovjem je imel v bližini južnega kolodvora star znanec starega Žabjaka v ljubljanski bolnici l. 1877 rojeni Jož Malenšek. Kradel je v skladiščih juž. kolodvora »porhant« in »drože« ter nosil v svoj magazin, kar ni prodal. Jož Malenšek je bil že 17 krat kaznovan, včeraj je dobil zopet 13 mesecev težke ječe poostrene s postom in po prestani kazni bode oddan pod policijsko nadzorstvo.

Tatica. Frančiška Kastelic, ki je kradla v Ljubljani pri Bambergu, Mariji Turk, Ivani Potrati, je bila včeraj pred. dež. sodiščem obsojena na 7 mesecev težke ječe.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. januarja.

Osebnosti. Častnim občanom je izvolil obč. zastop v Volovskem dežel. poslanca g. Matka Mandiča v Trstu. — Promoviran je bil danes na graškem vseučilišču cand. iur. g. Vladimir Serbec. — Olfetnik dr. Fr. Pikel se iz Kozjega preseli v Marenberg.

Premembe v notariatu. Pravosodni minister je premestil notarje gg. Karola Schmidingerja iz Kamnika v Ljubljano, Ruperta Bežeka iz Višnje gore v Ljubljano, Emila Orožna iz Trebnjega v Kamnik, Karola Pleiweisa iz Radeč v Višnjo goro, Andreja Kuharja iz Žužemberka v Trebnje in Mateja Hafnerja iz Senožeč v Radeče.

Z Bleda se nam poroča: Nj. ces. visokosti presviti kneginji Elizabeti Mariji Windischgrätz je jako všeč bivanje na Bledu, zato ostane tu s svojim soprogom knezom Otonom vsaj do 5. februarja ali morda celo do 10. februarja. Začetkoma je bilo določeno, da odpotujeta že 31. jan. proti Italiji. Visoka gosta se peljeta skoro vsak dan na izprehod po okolici.

Nemščina v Ljubljani. Poročali smo že, da stoje pri nas nekateri ljudje na jako čudnem stališču glede učenega jezika. Tu podajemo nov dokaz, da je brezmiselnost poučevati mladino drugače, kakor na podlagi materinskega jezika. Na ljubljanski mestni šoli je učenec, ki je slučajno protestant. Zato se mora učiti veronauka pri pastoru, in sicer v nemščini. Otrok pa ne ume prav nič nemščine, tako da je zastoj, mu butati v glavo nauke, katerih ne more razumeti. Protestantovski verouk je sploh prazen. Večinoma obstoji le v tem, da se nauče otroci nekaj pesmi. Tako so dali tudi temu otroku knjigo »Deutsche Reichslieder für Evangelisation und Gemeinshaftspflege«, da se iz njih uči — veronauka. Knjiga nima nikakega potrdila od vlade, in je izšla na Schleswig-Holsteinskem. Ubogi otrok pa ne zna brati nemškega pravopisa, in zato mu doma prepisujejo pesmi na slovenski pravopis, da jih more za silo brati, dasi ne ume prav nič. Tu podajemo vzgled »prepariranega« nemškega »Reichslieda«: »Und am Himmel, hel und rajn, Stet ajn Sternlajn, das ist majn. Vinkt und lehtet mir cur Lust, Filt mit Vone majne Brust Dizes Sternlajn ist das Hofen, Zit von fern den Himmel ofen. Firt di, di Im vertraun, Cu des Himels zelgen Aun« itd. Ubogi otrok si zdaj ubija v glavo take pesmi in se muči cele tedne, da obdrži nekaj — nerazumljenih besed. Ali je to krščanski nauk? Ali je to sploh kak pouk? Mesto, da naši »narodni naprednjaki« preganjajo katoliške katehete, naj protestirajo zoper tak način ponemčevanja!

»Vrhbosna« v zadnji številki nadaljuje svoj spis o kranjskih liberalcih. Na vrsti je dr. Tavčar s svojim »Narodom«. Citat za citatom, tako lep, kakor prihaja iz »inteligentnih« ust tega liberalca, se tu vrsti, da spoznajo Hrvati, kak je naš liberalizem.

Za vseučilišče v Ljubljani so poslale potem mestnega magistrata petičije na ministerstvo občine: Brezovica pri Ljubljani, Bukovje pri Postojini in Sv. Jeronim na Štajerskem.

Zabavni večer »Meščanskega kluba« se prične danes točno ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih »Katoliškega doma«, na kar še enkrat opozarja odbor.

Javno predavanje. Včeraj je v dvorani »Katol. Doma« predaval čast. gospod dr. Ivan Janežič o razmerju med cerkvijo in državo in je pojasnjeval z vzgledi iz zgodovine, kake sadove je rodila tista takojmenovana »svoboda«, katero je država vpeljevala brez soglasja s cerkvijo. Predavanju je mnogoštevilno občinstvo sledilo z zanimanjem in se govorniku zahvalilo z burnim odobravanjem. Prihodnjo sredo bode zopet javno predavanje točno ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani »Katoliškega Doma«.

Zadrega Ljubljana v graškem obč. svetu. Znano je, da je nemškoraladni graški obč. svetnik dr. Goltšch rojen Ljubljčan in da je bival za svojih dijaških let v Ljubljani. V zadnji seji obč. sveta graškega

so dr. Goltšcha vzeli »na piko« soc. demokrati. Obsuli so ga s klici »Windischer!« Dr. Goltšch je bil v veliki zadregi in čutil je potrebo, da se opraviči. Rekel je, da je res rojen v Ljubljani, a da je bil oče njegov Nemec. Soc. demokrati se s tem niso zadovoljili in so nanj dalje kričali »Windischer«, ker ni povedal, kaj je bila njegova mati.

V vinskih goricah pri Krškem je še mnogo dobrega vina, zlasti rdečega, katero je prav stanovitno. Cene so od jeseni precej padle.

Nadškof olomuški je dal za zdaj 50.000 K za katoliško vseučilišče v Solnogradu. Dal bo še. Liberalci bodo seveda zopet zabavljali, ker je denar dal. Če ga ne bi bil dal, bi pa tudi zabavljali.

Poljaki v avstrijski diplomaciji. Poljski listi so prinesli seznamek Poljakov, kateri so v diplomatskih službah v inozemstvu. Iz tega se vidi, da je pri konzulatih in pri poslanstvih okoli 35 Poljakov. Grof Goluchowski kot minister zunanjih zadev na vso moč protežira mlade Poljake, ki se hočejo posvetiti diplomaciji.

Maloruski metropolit Šeptickij v Lvovu namerava sklicati za jesen tega leta škofijsko sinodo. Potrebna se mu zdi zaradi izrednih razmer najnovejše dobe.

Stoletna Pratika dvajsetega stoletja 1901 do 2000 je izšla! Sestavil jo je dr. Gregor Pečjak. Na VIII. + 217 straneh osmerke prinaša jako zanimivega berila in raznoterih za slehnega, zlasti še za poljedelca, prekristnih naukov: Koledarsko tvarino za dvajseto stoletje, nauk o solnčni uri, o vremenu in vremenskih prerokih, obširna kmetijska pravila za vsak mesec posebej, nauk o zdravju in boleznih z domačo lekarno, imenik svetnikov in godov v alfabetičnem redu. Spredaj kinča knjigo lepa v barvah tiskana, nalašč za »Stoletno Pratiko« slikana podoba: stvarjenje neba in zemlje. Na prodaj je »Stoletna Pratika« pri založniku, t. j. v »Prodajnici kat. tiskovnega društva« (prej H. Ničman) v Ljubljani ter stane mehko vezana 1 K 30 h, v polplatnu 1 K 80 h, v polusnju vezana pa 2 K. Po pošti poslana stane 20 h. več.

Pojasnilo dopisu »Žreblijarstvo v Kropi« št. 19 »Slov. Naroda« z dne 24. prosinca t. l. Nekako razburil je kroparske kovače smešni dopis, v katerem se znana političnega prepira želeča oseba zaletava v nove stroje zadruga v Kropi. Spodtika se nad blagoslovljenjem; gotovo še nikdar ni slišal, da vsako novo p. djetje, stavbo, stroje itd. večinoma povsod blagoslavljajo, predno jo začno rabiti. Nadalje povdarja, da bodo novi stroji privedli slovensko obrt do pogube, gorenjskemu kovaču pa prineso beraško palico. Torej ta dopisnik, katerega je šum novih strojev bržkone zmedel, zahteva, da se žrebliji izdelujejo vedno tako, kakor pred sto in sto leti, nima pa pojma, da se ravno te vrste žrebliji (kladuca), katere bodo prvi stroji izdelovali, še le dobra tri leta v Kropi izdelujejo, za kar pa se ima vsa konkurenca le zahvaliti, katerega je svojočasno prosila vodstvo državnih železnic, da bi naročevalo kladuca, v kar se je tudi ustreglo v toliko, da zadruga ni mogla vseh naročil izvrševati ter je bila neradevolje primorana, marsikatero naročilo prepustiti svojemu najhujšemu nasprotniku. Sedaj pa, ko je visoka vlada pripomogla, da pomore malemu obrtniku, je zadrugi prepustila stroje, kar konkurenti in njih somišljeniki jezi; a to jezo si lahko ohladé, ako pristopijo k zadrugi. Dopisniku, kateri je itak že zastopnik nekaterih vinskih tvrdk, ponudila je zadruga posredovanje delavcev, katere naj pridobi za zadrugo, ter mu bode za vsakega posameznega delavca, kateri bi bil primoran beračiti radi novih strojev, plačala dve kroni provizije pod pogojem, da z istim zneskom nakupi žaklje »za fehtanje« ter s tem vladi prihrani stroške. Primerja tudi nove stroje k francoski giljotini, katere bode sekala glave žreblijem in pozneje kovačem. Po našem mnenju je dopisnik o giljotinah ravno tako slabo poučen, kakor o strojih. Tudi računati še ne zna, ker omenja, da je en sam podjetnik plačal 4050 gld. za prevoz železa s Save do Podnarta, v kar mu bodi v brk rečeno, da vsi obrtniki iz Kroke in Kamne gorice skupno niso dosegli iste svote v teku enega leta. Slednjič damo dopisniku še nasvet, da vselej premisli, kaj

pošlje v javnost, ter mu priporočamo, da prebira strokovne časopise, spolnuje v prvi vrsti dolžnosti svojega stanu. ter naj se dima še bolj ogiblje, sicer bode enkrat pošteno okajen, k svojim blamažam pa naj tudi zanaprej prigrizuje domači kruh, katerega nima z lepa dovolj. Dober tek, gospod dopisnik!

Prijatelji napredne obrtnije.

Š Save ob južni železnici se nam poroča: Danes, 24. t. m. je na Savi, j. ž. umrl v 70. letu tukajšnji cerkvenik, organist in gasilni učitelj Karol Zanuškár. Služboval je po Kranjskem, Koroškem, Istrijanskem in Boš ga vedi, kod še, ima gotovo po svetu kakoga prijatelja, da se ga bo spominjal. Za šolo je dobival po 30 K na mesec. Bil je stare šole spreten orgljavač. Služba bo razpisana in se želi, da bi novi organist šolo podučeval, le tako se sprejme. Po hudi bolezni je srečno umrl.

Stavka pri kamnoseku Toznanu. Kamnoseki pri kamnoseškem mojstru Toznanu so danes stopili v stavko.

Koliko se je pridelalo lansko leto na Štajarskem žita. »Statistische Nachrichten« izkazujejo v tem oziru podrobne podatke. Obsejanega je bilo sveta: s pšenico 62.093 ha, z ržjo 77.721 ha, z ječmenom 15.472 ha, z ovsom 76.104 ha in s koruzo 37.564 ha. Pridelalo se je 516.766 q pšenice, 569.534 q rži, 160.938 q ječmena, 955.359 q ovsa in 704.455 q koruze. Potemtakem pride na vsak ha: pšenice 8.3 q, rži 7.3 q, ječmena 10.4 q, ovsa 12.5 q in koruze 18.8 q.

Slikarska razstava bo v Pragi v »Rudolfinu« od 1. aprila do 1. maja. Naprosili so tudi Vladimira Tetmajerja, da se udeleži razstave s svojimi deli.

Ponesrečil se je t. dni 64letni posestnik Jan. Šajn iz Kutežvega v gozdu med Zabičjem in Klano. Spuščal je hlode v nižavo, pri tem ga je pa eden zadela na glavo, vsled česar je Šajn po preteku ene ure izdihnil.

O samomorilu Vodljanu v Zagorju, o katerem smo že poročali, se naknadno javlja, da je bil bržkone v ozki zvezi z znanim dinamitskim atentatom na uradnika. Opazilo se je namreč že 17. t. m., da mu manjka 5 dinamitnih patron. Prijeli so najprej paznika Mat. Ahaca, ki je imel skupno z Vodljanom nadzorstvo nad zalogo razstreljiva, a pri preiskavi v Litiji se je pokazalo, da mu ne morejo ničesar dokazati. Ko je bil Ahac prost, se je pa usmrtil Vodljan, bržkone iz strahu pred odkritjem.

Odbor za svetopisemske nauke je nedavno ustanovil papež Leon XIII. v Rimu. Te dni so bili imenovani v raznih deželah svetá svetniki temu odboru. Med njimi bemo imena znanih učenjakov: Dominikanec Esser v Rimu, jezuit von Hummelauer v Valkenbergu (Holandija), benediktinec Amelli (Montecassino), jezuit Giamondi (gregorijansko vseučilišče v Rimu), Grannau (severna Amerika), Vigouroux (Francija), Clarke (Anglija), Fracassini (Italija), Jorio (Španija), Hoonacker (Belgija), Poels (Holandija.)

Fotografično razstavo so otvorili te dni v Krakovu. Posebno izdelki amaterjev in narodopisne in pokrajinske fotografije vzbujajo veliko pozornost. Fotografije so razstavljene v sedmih dvorah.

Brata Seljan v Zagrebu. Kakor smo nedavno omenili, sta se brata Seljan vrnila iz Abesinije v Evropo. Stefan Seljan je te dni že došel v Zagreb, brat njegov Mirko, namestnik v Etiopiji, se mudi še v Bruslju in Parizu, ter bode v Zagrebu predaval o Etiopiji na korist družbe sv. Cirila in Metoda.

»Veliki Krakov« hočejo imeti Poljaki. Zato žele, da se združijo predmestja in vasi okoli mesta z mestno občino.

Vodovod v Zadru. Prošlo nedeljo je zadrski škof blagoslovil novi vodovod v Zadru. Zvečer pa Italijani niso pili same vode, ker so se vlačili po mestu in vpili: »Viva Zara italiana«!

Peki in magistrat. V Krakovu so peki, klicujoč se na podražanje žita, vzdignili ceno kruhu. Ljudstvu to seveda ni všeč, in mestni magistrat se je začel pogajati s pekovo zadrugo, pod katerimi pogoji bi zopet znižali cene.

Razpisane učiteljske službe. Po preteku tekočega šolskega leta bo na de-

žkem oddelku štirirazrednice na Vrhniki popolniti mesto učitelja. Prošnje je dopolniti do 28. febr. okr. šolskemu svetu v Ljubljani. — Na enorazrednici v Ledinah je do 23. febr. razpisana služba učitelja. Prošnje sprejema okr. šol. svet v Logatcu.

Najnovejše od raznih strani. Potresni sunki v Zagrebu se ponavljajo. Sunki so seve lahke vrste. — Prestolonaslednik siamski je iz Petrograda došel na Dunaj. — Pruska svoboda. Proti založnikom razglednic o vrešenski afri je pruska vlada pričela preiskavo radi »hujskanja«. — Cesar Viljem Rimu. Cesar Viljem je poslal v dar Rimu marmornati kip Goethejev s pisnom, v katerem povdarja, da je Goethe Nemcem odprl Italijo. — Mladoturški kongres se bode vršil v Londonu, ker v Parizu ni bil dovoljen. — Nasilna mažarizacija. Grško katoliški duhovnik Ardelian je bil pri sodišču v Szathmaru obsojen na 6 mesece ječe in 400 K globe, ker je v cerkvi rekel, da ni treba v cerkvi mažarski peti. — Naprstnik vzrok smrti. V Budimpešti se je 4letna hčerka branjevca Jungerja igrala z naprstnikom svoje matere. Utaknila je naprstnik v usta, nakrat ji je pa naprstnik ušel v grlo ter zaprl sapo. V par trenutkih je bila deklica mrtva. — Mučenje 16letne slepe deklice. V Stajerlah na Ogerskem je orožništvo prijelo posestnika Janovca in njegovo ženo, ki sta svojo 16letno slepo hčerko imela že dolgo časa zaprto. Deklica je bila do vrata zašita v vrečo in ni mnogo dni dobila nič hrane. — Kdor ima veliko otrok dobi premijo, ne na Kranjskem, ampak v Argentiniji, kjer manjka prebivalstva. — 2256 novih uradniških mest se usta novi na Ogerskem. — Na odru ustrelil se je ravnatelj budimpeštanskega gledališča Josip Borsak, a se je le lahko ranil. Ko je hotel še strele oddati nase, so prihiteli igralci in so mu izvili revolver iz rok. — Dva tovarna vlaka trčila sta na progi Milan Plaisance. Pet vozov je zgorelo. Dva železniška uslužbenca sta ranjena.

Preosnova našega topničarstva. V petek 24. t. m. se je vršil že peti vojni svet pod predsedstvom cesarjem. V tem svetu posvetovali so se tudi o vprašanju novih topov. Tozadevna posvetovanja posebno glede velikih topov s pripravo se bodo še nadaljevala in se bodo vršili poskusi ž njimi prihodnje jeseni. Naprava planinskih topov se pa začne kmalu in se predložijo dotični stroški v odobrenje prihodnjim delegacijam, ki se bodo vršile prih. meseca maja. Prišli so tudi do prepričanja, da jedna sama oseba ne more zapovedovati bateriji obstoječi iz osmih topov, in se bode zaradi tega skrdilo število vsake baterije za dva topova, tako, da bo obstojala poslej baterija samo iz 6 topov. Tri take baterije bi tvorile jedno divizijo in dve taki diviziji pa jeden topničarski polk. Potemtakem bi štel vsak topničarski polk 36 topov. Tudi se govori, da se bo organizirala za havbice posebna artilerija kakor tudi, da se bodo preosnovale planinske topničarske divizije, ki štejejo dosedaj vsaka po 11 topov.

Angleški mešetar pobegnil. Po Ogerskem je za Angleže konje kupoval neki Armin Bruder. Ker pa je morda dobil več denarja na roko, popihal je z neko pevko — kdo ve kam.

Roparski umor. Iz Mosta je prišlo včeraj poročilo: Tu se je danes izvršil roparski umor. Trgovko z oblekami, Josipino Spitz, ki ima svojo prodajalnico v sredi mesta, so našli danes zjutraj v prodajalnici z razbito glavo in mrtvo. Poleg mrtvega trupla je ležalo okrvavljeno kladivo. Zdravniški ogled je dokazal, da se je umorstvo izvršilo več ur popred, nego so našli truplo. O storilcu ni nobene sledi.

Društva.

(»Slavčeva« maskarada v začaranem gozdu.) Predprodajo vstopnic za to maskarado, ki se vrši v nedeljo dne 2. februarja t. l. v Sokolovi dvorani »Narodnega doma«, sta prevzela iz prijaznosti gospod Čuden na Mestnem trgu in gospod Sešark v Selenburgovih ulicah. Cene: člani 1 krono, nečlani 2 kroni, maske 1 krono. Maske dobe vstopnice le proti izkazu vabila. — Povsem naslovu primerna ukusna vabila so razposlana. Kdor se je po neljubi pomoti prezl, izvoli vabilo reklamirati. — Društvo se ni strašilo ni stroškov ni truda, da poda povsem naslovu primerno maskarado, ker je še vedno realiziralo stavljeno si zadačo.

Prijavljene skupine in maske so po večini naslovu maskarade zelo primerne, a varovati moramo tajnost, ker velja letos pri »Slavčevi« maskaradi deviza: »Kdor presenečen hoče biti, — v gozd začaran mora priti!«

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 30. januv. Položaj je jako kritičen. Pri razpravi v proračunskem odseku o proračunu naučnega ministerstva še vedno niso na jasnem glede prepornih točk. Nemški poslanci nago-varjajo Poljake, naj glasujejo proti postavki za Celje, in Nemci bi glasovali za poddržavljenje gimnazije v Tešinu. Poljaki pa odgovarjajo, da kot Slovani ne morejo glasovati proti slovensko-nemški gimnaziji v Celju. Slovenska zastopnika v odseku naglašata, da je edino v Celju kot središču Sp. Stajerske umestna slovensko-nemška gimnazija. Sedem let že obstoji ta gimnazija, a vsled tega se število Nemcev ni skrdilo. Učenci slovenski so večinoma kmečki sinovi, ki se vzdržujejo z živčjem, ki ga dobivajo od doma, kar bi bilo v Mariboru jako težavno. Italijani so baje sklenili, da glasujejo z Nemci. Nemški centrum, ki je jeziček na tehtnici, se ni še odločil. Liberalni Nemci jako pritiskajo na barona Morseya in dr. Kathreina, da bi glasovala ž njimi.

Dunaj, 30. jan. Razni listi pravijo na »Fremdenblattov« dementi, da v Srbiji še ni razvito vprašanje prestolonasledstva, da hoče s tem dementijem Goluchovski zakriti svoj nevspeh in da je njegov up, da vprašanje o srbskem prestolonasledstvu ni še razvito, prav malenkosten, ker ima tu odločilno besedo Rusija.

Belgrad, 30. jan. Andrej Kumadi, uradnik kraljevega arhiva, je izgnan iz Srbije, ker je bil v zvezi s Karagjorgjeviči. Kumadi je upliven Grk.

Haag, 30. jan. Tu bivajoči burski odposlanci izjavljajo, da jim ni znana vsebina note, ki jo je odposlala v London nizozemska vlada.

Umrli so:

28. januarja. Jožefa Bucik, branjevca hči, 5 mesecev, Sv. Petra cesta 5, eclampsie.
29. januarja. Jernej Butar, delavec, 80 let, Ravnikarjeve ulice 9, ostarelost.

V bolnišnici:

28. januarja. Alojzija Kokalj, delavca hči, 5 let, davica. — Valentin Sušnik, zasebnik, 70 let, ostarelost.

Zitne cene

dne 29. januarja 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9.95 do 9.96
Rž za pomlad	8.81 " 8.82
Koruza za maj-junij	5.66 " 5.67
Oves za pomlad	7.82 " 7.84

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9.68 do 9.69
„ „ oktober	8.47 " 8.48
Rž za april	7.08 " 8.10
Oves za april	7.54 " 7.55
Koruza za maj	5.36 " 5.37

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9.60 do 10.35
„ južno fel.	9.20 " 10.25
Rž	8.15 " 8.35
Ječmen	7.20 " 8.60
„ ob Tisi	7.55 " 7.65
Koruza ogerska, stara	5.60 " 5.70
„ nova	5.45 " 5.55
Činkvant	6.50 " 7.00
„ nova	6.15 " 6.60
Oves srednji	7.70 " 7.95
Fizol	7.75 " 10.75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

iz	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrevi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
29.	9. zveč.	733.0	0.0	sl. sever	oblač.	
30.	7. zjut.	736.3	0.8	sl. svzh.	oblač.	0.0
30.	2. popol.	738.4	1.9	sl. vzvzh.	dež.	

Srednja včerajšnja temperatura 1.4 normale: —1.9

Dunajska borza

dne 30. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100.90
Skupni državni dolg v srebru	10.80
Avstrijska zlata renta 4%	120.50
Avstrijska krona renta 4%	98.—
Ogerska zlata renta 4%	119.70
Ogerska krona renta 4%	98.75
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1654.—
Kreditne delnice, 160 gld.	668.—
London vista	239.35
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.12 1/2
20 mark	23.44
20 frankov (napoleonidor)	19.03
Italijanski bankovci	93.30
C. kr. cekini	11.31

Zahvala.

119 1—1

Povodom smrti in pokopa svojega sina

Antona Modic

dijaka III. razreda druge državne gimnazije v Ljubljani

se najiskrenejše zahvalim slavnemu gimnazijskemu vodstvu, vsem gg. profesorjem, zlasti še č. g. katehetu za vso ljubav in spremstvo, kakor tudi za darovane krasne vence.

Ljubljana, dne 29. januarja 1902.

Ivana Modic, mati.

Pleskarska in v to stroko vštrevajoča se starbena in pohištvena dela

izvršujeta in se priporočata v naročila iz mesta in z dežele BRATA EBERL v Ljubljani, Františkanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno zanesljivo in brez konkurence 13 11-6

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Ljubljanska umetna razstava I. vrste. Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Le do sobote 1. februarja razstavljeno:

Zanimivo potovanje skozi Draždane s slikovito okolico.

Nihče naj ne zamudi ogledati si te vrlo zanimive plastiške serije. Na tisoče abonementov potuje vsak teden, kajti tu se ne vidi le podoba, marveč vse v resnični naravnosti.

Odprte vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 116 1—1

Vstopnice za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojaške od narednika niže 20 h.

Tovarna lesnih izdelkov

Alozij Kane,

Ljubljana, Dunajska cesta

se priporoča v napravo oken, vrat, stolov. miz sploh vseh sličnih predmetov, zagotavljač dober izdelek po nizki, konkurenčni ceni. 100 4—3

Obrtno priporočilo.

Slavnemu občinstvu dajem na znanje, da

nožarsko in bicikliško obrt

mojega ranjcega soproga Josip Kolarja pod tem naslovom in vodstvom spretne delavodja nadaljujem. — Prosim slavno občinstvo tudi meni enako zaupanje izkazovati. Objednem obvestim vsakoga na mojo bogato zalogo bicikljev, ter biciklijskih potrebščin in nožarskih izdelkov, kakor tudi vsaktera popravlja, dalje pobakrenje in ponikljanje z električno silo najceneje in s točno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Kolar vdova Alojzija Kolar.

93 3—2

Blag. gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar, „pri angelu“

v Ljubljani, Dunajska cesta

dvorni založnik Nj. svetosti papeža Leona XIII.

Podpisane si usojajo naznaniti Vašemu blagorodju, da se je doposlana tinktura za želodčno rabila z dobrim uspehom pri želodčnem ter črevesnem kataru, kakor tudi v boleznih na jetrih in obstih.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Ze mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim uspehom. Z odličnim spoštovanjem

II. S 253 Don Peter Franceschini, župnik.

Mojman (Istra), dne 6. oktobra 1900.

Na prodaj je 5letna, 15 $\frac{1}{2}$ pesti visoka, zdrava, močna, za tek in težek voz pripravna

kobila

brez vsake napake. 92 3—3

Kje, se izve pri upravnistvu „Slovenca.“

Sveče za cerkev,

pristno, zanesljivo blago,

priporoča po zmerni ceni

L. POKORNY,

svečar 1180 15

v Celji, Gledališke ulice št. 3.

Išče se že rabljen 107 3—3

klavir

po nizki ceni. — Ponudba sprejema Jožef Pincolič, cerkovnik v Škofji Loki.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male pole) 1. 1901,

najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 43.20
2. V črnem usnji z zlato obrezo K 44.40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo K 50.—
Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) 1. 1901, z najno-

vejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 36.—
2. V črnem usnji z zlato obrezo K 38.—
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo K 42.—
Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih škofij: Ljubljanske, goriske, krške, lavantinske, poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male pole):

V črnem usnji z rudečo obrezo K 7.20
V črnem usnji z zlato obrezo K 8.40

Missae pro defunctis (v četvorki):

V črnem usnji z rudečo obrezo K 6.—
V črnem usnji z zlato obrezo K 6.26

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida, smejo vedno maševati »de Beata«:

Missale ad usum sacerdotum ocaeculentium

(v obliki male pole):

V črnem u-nji z zlato obrezo K 19.20.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wellzeile 10 in 13, Dunaj. I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 184 4